

Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Пояснювальна записка

до дипломної роботи відділення «книжкова графіка» на тему
“Мала Баба Яга”
Отфрід Пройслер

Виконала студентка 6 курсу
Іванова Аліса Сергіївна
Керівниця: Галинська Г. І.,
Грищенко О.В.

Київ 2023

“Мала Баба Яга” - пригодницька казкова повість німецького письменника Отфріда Пройслера про бешкетницю, але добру і справедливу відьму, яка порушує всі правила, прийняті в суспільстві відьом.

Казка входить у своєрідну трилогію про маленьких представників надприродних істот; до цієї серії входять також повісті «Маленький Привид» та «Маленький Водяний».

Маленька чаклунка живе в лісовій хатинці зі своїм найкращим другом - вороном Абракxасом. Їй лише 127 років, і серед старших відьом вона вважається ще дівчинкою. Коли настає Вальпургієва ніч, і всі відьми злітаються на гору Блоксберг для танців і веселощів, Маленька чаклунка теж летить туди. Однак її видворяють, бо вона ще занадто мала й недосвідчена. Утім, за рік Маленькій чаклунці зможуть дозволити брати участь у святі, якщо вона навчиться чаклувати і стане "хорошою відьмою".

За рік головна героїня освоює всю свою чаклунську книгу і робить безліч вчинків, які вони з вороном Абракxасом вважають хорошими:

- 1) Допомагає бабусям зібрати хмиз;
- 2) Не дає візнику пива бити коней батогами;
- 3) Допомагає заблукалим дітям, Томасу і Броні, знайти дорогу до міста;
- 4) На Дні Стрілка рятує бика Корбініана, якого збираються зарізати;
- 5) Карає 7 хуліганів, які хотіли заради потіхи зруйнувати сніговика; бере участь із дітьми в сільському карнавалі та начакловує велике частування;
- 6) організовує в лісі карнавал для звірів;
- 7) допомагає дружині покрівельника, чий чоловік витрачав заробіток на гру в кеглі;
- 8) рятує сім'ю Кракса, брата Абрахаса, від двох хлопчиків, які крадуть із гнізд яйця - Фріца Шнайдера і Зеппа Шустера.

На іспиті Маленька чаклунка показує відмінні знання з чаклунства. Але несподівано для неї відьми жахаються від її хороших справ: адже для них "хороша відьма" - якраз та, яка робить усім погане. Рада відьом не

дозволяє Маленькій чаклунці веселитися на черговій Вальпургієвій ночі, а доручає їй підготувати дрова для багаття. Близько опівночі головна героїня за допомогою чаклунства збирає в купу мітли та чаклунські книги всіх відьом і спалює. У результаті вона залишається єдиною відьмою на світі, до того ж доброю.

Чому мені захотілося проілюструвати саме цю казку?

В дитинстві я дуже любила читати книжки, в нас вдома була велика сімейна бібліотека і ось одного разу мені попалася до рук дитяча казка про малу Бабу Ягу (до того читала про маленького привида того ж автора). Прочитавши її в мене залишилися тільки чудові спогади про чаклунство, магію та різних цікавих персонажів.

Коли треба було вибрати тему дипломного проекту на магістратуру, то мені було дуже чомусь важко визначитися з темою, багато чого перечитала і мені нічого не подобалося. А я хотіла розвинути тему минулого диплому на бакалавра. В мене також була дитяча казка про трьох казкових героїв і також схожою за стилем ілюстраціями. Але я раптом згадала, що дуже давно хотіла проілюструвати малу Бабу Ягу О.Пройслера. Тому одразу вирішилася з темою та стилем і почала роботу.

Ця казка ілюструє що добро перемагає зло, і навіть якщо ти робиш щось зле, то все одно воно магічним способом перетворюється на добро.

Концепція та ідеї

Як я раніше і писала, мене надихнув мій минулий диплом, хотілося продовжити працювати в текстиль арті. Але цього разу зробити килим - книгу.

Взагалі моя історія творчості не дуже весела та яскрава. Ще з художньої школи я дуже сильно любила працювати тушшю і пером . Полюбляла малювати все в чорних тонах та різні мрачні портрети (напевно це пов'язано з окупацією мого міста в 2014 році). Але після повномасштабного вторгнення в 2022 році, під час того як летіли ракети над головами, я вирішила малювати щось більш веселе і більш позитивне, аби всі емоції перетворювалися на мистецтво. Тому мій диплом і вийшов достатньо веселим та наповнений різними персонажами та подіями.

Текстиль арт - це мистецтво з різних текстильних та природних матеріалів, це різні цікаві фактури, образи на тканинах, малюнки. Ілюстрації зроблені в цьому стилі є дуже ефективними та незвичайними, кожний раз коли працюєш з різними матеріалами, наприклад тканина, ти не можеш знати наперед що буде за результат. Ти не можеш намалювати ту фактуру яка несподівано вийде в кінці, тоді це не текстиль арт! Тому це напевно можна порівняти з монотипією, у кожного свій стиль та бачення.

Концепція:

Книга - килим.

Я думаю що у дитинстві майже у кожного з нас висів килим на стіні біля ліжка. Але саме в моєму дитинстві були килими-іграшки, тобто це килим -книга яку можна повісити на стелю і він грав роль розвиваючого контенту. Тобто, це були прості дитячі малюнки, але з різних тканин, там були різні предмети, які можна було відкріплювати та переставляти. Тому я вбачала в своєму проєкті схожий сенс книги - килима. Також цей килим можна класти і на підлогу, таким чином буде цікаво проходити квест з ілюстрації в ілюстрації.

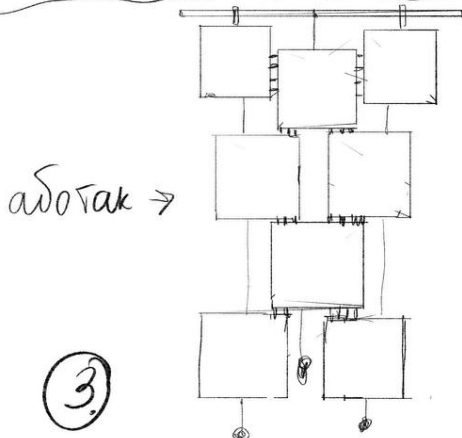
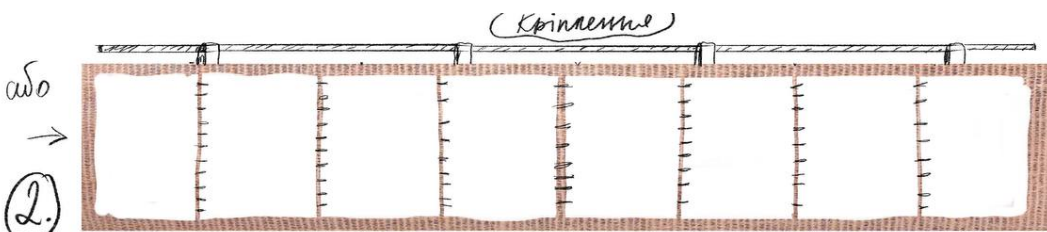
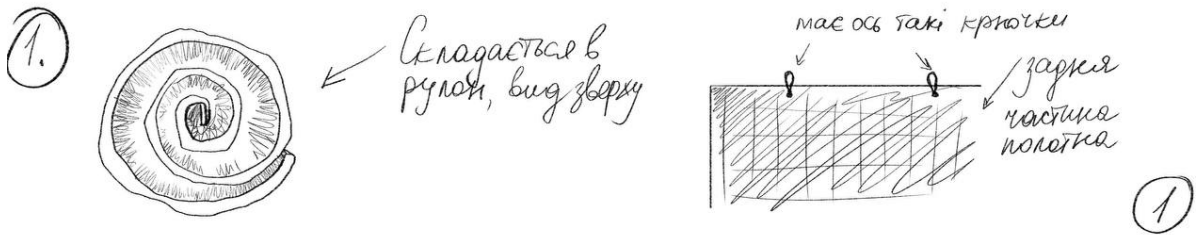
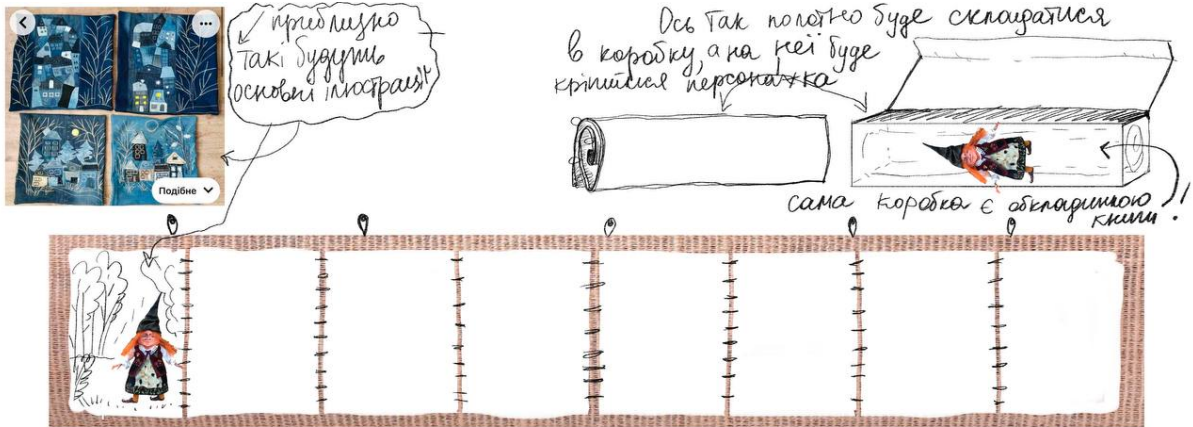
Основна ідея - це розвиток пам'яті, моторики пальців, розвиває фантазію, а також дитина може додумувати різні моменти, які не зобразили на ілюстраціях.

Отже, це ілюстративний ряд робіт, зроблені спеціально з різних текстур тканини, матеріалів з дерева, природних матеріалів тощо.

Також хочу зазначити, що в виробництво таких ілюстрацій не входять куплені спеціально нові речі, тощо. це в основному різні лоскутки, залишки від заводів де виробляють речі, тканини та інше. Тобто це є апсайклінг.

Апсайклінг – це не просто переробка старих речей, а виготовлення із них нових. Він передбачає повторне використання вживаних речей. Це потрібно, щоб зменшити виробництво і його вплив на зміни клімату, а також кількість відходів і ресурсів, які йдуть на їхню переробку.

Нижче представлені перші ескізи ідей дипломного проекту:

Макет книги

Макет книги: першочергово це велике полотно до якого прикріплені ілюстрації. Полотно підвішене на нитках до стелі. Здається наче воно якось некрасиво та може трохи криво прикріплено, але в цьому і є сенс килима та текстилю, що навіть невеликі складки відтворюють відчуття що це щось наче живе, що можна потримати, відчути руками, доторкнутися тощо.

По-друге, це макет книги в онлайн версії, він йде окремо, тобто багатовікова копія оригінала. Це цифрова копія моєї роботи.

Проблематика та сучасність

Основною проблемою є те, що в сучасному мистецтві текстиль арт наразі є дуже популярною технікою, її використовують не тільки в книжковій графіці, а і в вільній графіці, тобто це великі формати полотна. Але на жаль, це тільки в основному в Європі.

Новизна моєї роботи заключається в тому, що я розробила свій особистий стиль виготовлення іграшок, персонажів з двп матеріалу. Також ця робота представляє втілення бажання розвитку творчості, або простими словами: "не тільки на папері"!

Висновок

Підводячи підсумки своєї піврічної роботи над дипломом, можу з упевненістю сказати, що проілюструвавши книгу "Малаа Баба Яга", я отримала багатий досвід, а саме: дізналася про нові матеріали та фактури, які потім використала в дипломній роботі; нові знання з макетування книги; розробила свою техніку виконання. Мені вдалося реалізувати ідею інтерактивної книги для дітей. На мою думку, саме таке втілення дитячої книжки дасть змогу маленьким читачам розвивати тактильність. Бо в книзі присутні різні матеріали та фактури, які можна потримати й погратися. Дитяча книга - це джерело яскравих відчуттів, емоцій, казковості, чарівності, незвичайності. Вона відносить читача у всесвіт чудернацьких чоловічків, а разом із ними в їх всесвіт, де починаються пригоди